

Číst Bibli a modlit se – ale jak?

List VEZMI A ČTI – Týden s Božím slovem – aneb návod k použití

Na malém prostoru, tedy na jednom listu A4 nebo na několika mála milionech pixelů obrazovky, bude k objevování vždy jeden text Božího slova (nedělní evangelium podle liturgie) a k němu několik *klíčů* nebo *cest*, kterými se dá do tohoto textu vstoupit a zakusit jeho tajemství. Tento prostor se může podobat *japonské zahradě*, která, ač je nevelká, nabízí velkou pestrost a barevnost, mnoho různých zákoutí a skrytých i překvapivých míst. Nejde o to projít takovou zahradou za dvě minuty – i když by to technicky možné bylo. Jde o to vnímat detaily a zdržet se na těch místech, která nás právě teď nejlépe oslovují. Podobně i list *Vezmi a čti – Týden s Božím slovem* je velmi pestrou paletou a nabízí mnohá použití. Uvádím několik z nich, lze vybrat třeba jen jeden bod nebo více bodů různě kombinovat:

- V neděli nebo již v sobotu si mohou přečíst evangelium z tohoto listu jako vůdčí biblické poselství pro celý týden.
- Totéž mohou i v následujících dnech. Dostanu se takto snadněji do větší hloubky poselství.
- Mohu si přečíst s evangeliem i některé z textů, které se nabízejí jako *klíče* do *zahrady Božího slova* – tedy přečteného evangelia. Je na čtenáři, zda využije jen *Úvod pro meditaci* nebo *Výklad textu* nebo články *K tématu...*, nebo všechno, nebo zvolí jemu odpovídající kombinaci.
- Mohu o textu evangelia či o myšlence z následných textů meditovat. Možností bude během času nabídnuto několik. Důležité je propojit texty s vlastním životem, tedy svoje vztahy, svoji činnost, svoje hodnoty srovnat s Božím slovem.
- Každý všední den (nebo skoro každý všední den) mohou rozšířit svou ranní modlitbu o přečtení daného nedělního evangelia. Je v *mobilním zpracování*, tedy vytištěný a přeložený se vejde snadno do kapsy, peněženky..., a digitálně zpracovanou verzi mohou snadno otevřít v jakémkoli počítači.
- Pokud bych chtěl sledovat i texty z všedního dne, jsou k dispozici také rubrice: *Texty v týdnu*.
- Zajímavou variantou může být pro někoho i to, že ve všední den využije k meditaci některý z paralelních textů, viz *Srovnání* – u textu evangelia, nebo rozšiřující biblické citace v rubrice *Výklad biblického textu*.
- List *Vezmi a čti – Týden s Božím slovem* se může hodit i pro skupinu lidí, modlitební společenství, biblickou hodinu atd.

Každý týden budou texty VEZMI A ČTI – Týden s Božím slovem zveřejňovány na internetové stránce www.vezmiacti.cz, kde si je prohlédnete přímo ze stránek (formát HTML) nebo vytisknete (formát PDF) pro sebe i pro další zájemce – pro rodinu, farnost, okruh přátel. Děkujeme všem, kteří list VEZMI A ČTI – Týden s Božím slovem nabídnou dalším lidem.

Petr Nešpor – editor

VEZMI A ČTI – biblický program brněnské diecéze pro období 2010 – 2013

22. neděle v mezidobí

29. srpna 2010

¹Když Ježíš přišel v sobotu do domu jednoho z předních farizeů, aby tam pojechl, dávali si na něj pozor. ⁷On si všiml, jak si hosté vybírají přední místa. Řekl jim tedy toto poučení: ⁸„Až budeš od někoho pozván na svatební hostinu, nesedej si na přední místo. Mohl by být od něho pozván někdo vzácnější než ty, a ten, kdo pozval tebe i jeho, by přišel a řekl ti: ⁹„Uvolni mu místo!“ Tu bys musel s hanbou zaujmout poslední místo. ¹⁰Ale když budeš pozván, jdi si sednout na poslední místo, takže až přijde ten, který tě pozval, řekne ti: „Příteli, pojď si sednout dopředu!“ To ti bude ke cti u všech, kteří budou s tebou u stolu. ¹¹Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.“

¹²Svému hostiteli pak řekl: „Když strojíš oběd nebo večeři, nezvi své přátele, ani bratry, ani příbuzné, ani bohaté sousedy, aby tě snad také nepozvali a tak by se ti dostalo odměny. ¹³Ale když strojíš hostinu, pozvi žebráky a mrzáky, chromé a slepé. ¹⁴A budeš blahoslavený, protože oni ti to nemají čím odplatit. Dostaneš však odměnu při vzkříšení spravedlivých.“

Lk 14,1.7-14

Úvod pro meditaci

Ježíš mluví v evangeliu o pokoře. Nesmí to být samozřejmě pokora falešná, tedy postoj vypočítavého člověka, který čeká, že bude nakonec přece jen oceněn. Pán mi připomíná, že mám s pokorou pomáhat i lidem chudým či postiženým. Odměnou za takovou upřímnou snahu bude vzkříšení spravedlivých. Jak se prakticky stavím k lidem společensky vyřazovaným? Jak o nich hovořím a co jsem ochoten pro ně udělat? V jakých situacích se považuji za toho lepšího než třeba můj kolega, známý atd.?

Výklad textu

Kontext: Již dříve byl Ježíš pozván do domu jednoho farizea k debatě: *Jeden z farizeů pozval Ježíše k jídlu. Vešel tedy do domu toho farizea a posadil se ke stolu. V tom městě byla žena hříšnice. Jakmile se dověděla, že Ježíš je u stolu v domě farizeově, přišla s alabastrovou nádobkou vzácného oleje...* (Lk 7,36n). Tentokrát chtěli Ježíše nychytat při něčem, za co by ho mohli zatknout. Může překvapit skutečnost, že Ježíš je opět přítomný mezi farizeji, když je předtím tolikrát veřejně kritizoval. Jednak se Ježíš setkání s farizeji nebál, přestože věděl, že mu z jejich prostředí hrozí velké nebezpečí, a také je třeba připomenout, že v mnohém byli farizeové Ježíšovi – v jejich pečlivém důrazu na Zákon a Proroky – myšlenkově velmi blízcí. Problémem byly právě sklony k pyšě a sebeospravedlnění.

Týden
s Božím
slovem

1. čtení:
Sir 3,19-21.
30-31

2. čtení:
Žid 12,18-19.
22-24a

Evangelium:
Lk 14,1.7-14

Srovnání:
Př 25,6-7
Sir 3,19-2
Mt 23,12
Lk 18,14
Jan 13,1-16
Flp 2,6-8

První čtení je starozákonní ozvěnou dnešního evangelia: *Synu, dělej své práce v skromnosti, a budeš milován bohumilými lidmi. Čím jsi větší, tím víc se pokořuj, a před Pánem nalezněš milost. Neboť veliká je moc Pána, je slaven pokornými lidmi. Pro ránu domýšlivce není uzdravení, neboť se v něm uchýtilo ošklivé býlí* (Sir 3,19-21).

Hosté bývali zváni na hostinu (zhruba kolem poledne) po skončení synagogální bohoslužby. Jídlo se připravovalo předchozí den, aby se pak zachoval sobotní klid.

¹ **aby tam pojedl:** Dosl. *pojedl chléb*. Scéna společného jídla už několikrát tvořila pozadí konfliktu (Lk 5,29; 7,36-50; 11,37-53).

¹⁰ **Příteli:** Lukáš ve svém vyprávění často oceňuje jemné konvence týkající se helénistického přátelství. Uvítání slovem *příteli* a pozvání na čestné místo naznačuje zvláštní důvěrnost, dokonce rovnost s hostitelem.

¹¹ **Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížěn:** Pokoru myslí (*tapeinofrosyné*) helénističtí moralisté pokládali za nectnost. Je to typicky křesťanská ctnost, hojně doložená v novozákonních spisech: *Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším* (Mt 11,29). *Pravím vám, že ten celník se vrátil ospravedlněn do svého domu, a ne farizeus. Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížěn, a kdo se ponizuje, bude povýšen* (Lk 18,14). *Pokořte se tedy pod mocnou ruku Boží, aby vás povýšil v ustanovený čas* (1 Pt 5,6). Jak se můžeme ponížít? Někteří lidé se snaží vypadat pokorně, aby mohli manipulovat druhými. Skutečně pokorní lidé se srovnávají pouze s Kristem, jsou si vědomi své hříšnosti a chápou svá omezení ve schopnostech, morálce a poznání. Pokora není degradace sebe sama; je to realistické sebehodnocení. Vpravdě pokorní lidé se pokory nedopracovali vlastním snažením – jsou pokorní díky svému vztahu k Bohu.

¹³ **pozvi žebráky:** Žebráci (*ptóchoi*), mrzáci (*anapeiroi*), chromí (*chóloi*) a slepí (*tyfloi*) se znovu objeví i v následujícím podobenství: *Služebník se vrátil a oznámil to svému pánu. Tu se pán domu rozběhal a řekl svému služebníkovi: „Vyjdi rychle na náměstí a do ulic města a přiveď sem chudé, zmrzačené, slepé a chromé“* (Lk 14,21). Starozákonní kniha Leviticus (Lv 21,17-21) vylučuje chromé, slepé a zmrzačené nejen z kněžství, ale i obecně byli pokládáni za hříšníky. Mějme na paměti, že Lukáš používá výraz *žebráci* a *chudí* jako obecný pojem pro všechny, kdo jsou odsunuti na okraj společnosti.

¹⁴ **A budeš blahoslavený, protože oni ti to nemají čím odplatit:** Je to *třinácté blahoslavenství* v Lukášově evangelii. Tak jako v jiných případech i zde Ježíš poskytuje určitou motivaci k jednání: *budeš blahoslavený* (tj. šťastný), protože dostaneš odměnu při vzkříšení. Právě tato motivace tvoří vlastní evangelní novost, Ježíšovo specifické poselství. Je zde tedy Ježíšem odmítnut tlak vykalkulovaného koloběhu dávání a přijímání a požaduje se láska k bližnímu bez očekávání protislužby a vyrovnání. Boží odměna to vyrovná *při vzkříšení spravedlivých*.

Další texty v týdnu

Po: 1 Kor 2,1-5; Lk 4,16-30

Út: 1 Kor 2,10b-16; Lk 4,31-37

St: 1 Kor 3,1-9; Lk 4,38-44

Čt: 1 Kor 3,18-23; Lk 5,1,11

Pá: 1 Kor 4,1-5; Lk 5,33-39

So: 1 Kor 4,6-15; Lk 6,1-5

K tématu

Abychom mohli odhalit, co je pravá pokora a ponížení, musíme se jako vždy ptát Ježíše. A Ježíš říká: *Učte se ode mě, neboť jsem tichý a pokorný srdcem* (Mt 11,29). Pravděpodobně je z Ježíšova pohledu pokora něčím jiným, než si obvykle představujeme. Její podstatu skutečně odhalíme, když se budeme lépe dívat na Ježíšovo jednání a skutky. Co dělal Ježíš pro to, aby mohl být pokorný? Ježíš se *ponížil, sestoupil*: ne skrze slova nebo city, ale skrze vlastní skutky. Jeho pokora se projevila už tehdy na počátku, kdy přestože byl rovný Bohu, nijak na tom nelpěl, ale *sám sebe se zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka a stal se jedním z lidí, ponížil se a byl poslušný až k smrti* (Flp 2,6-8).

Raniero Cantalamessa – Slovo a Život – Roční cyklus C

Pokud chcete žít jako lidé spravedliví, jednejte tak, abyste na sebe neupozorňovali. Nestavte se za každou cenu do popředí. Držte se v ústraní. Nederte se dopředu. Nejednejte nápadně. Pán nás bez přestání vyzývá k pokoře. My křesťané říkáme, že pokora je královnou všech ctností. To znamená, že pokud ji máte, máte všechny ostatní.

Abychom zůstali pokorní, musíme žít skrytě. Pro mě není snadné žít skrytě. Často se objevuji v televizi. Ale to neznamená, že se cpu dopředu. Řekl bych, že je to služba. Pokaždé, když jdu do televize, dávám si na to pozor. Prosím Pána: *Dej mi sílu, abych dokázal mluvit o Tobě, a dej mi sílu mluvit především o chudých*.

Odmítám většinu nabídek na pořady, které se mi nabízejí. Například stupidní zábavné pořady, kde by má přítomnost nic nepřinesla církvi, nebo debaty o kněžském celibátu. Tohle tajemství lásky se nemá jen tak předhazovat lidem.

Prameny, odkazy

Jeruzalémská Bible; Luke T. Johnson – Evangelium podle Lukáše – Sacra pagina; Paul-Gerhard Müller – Evangelium sv. Lukáše – Malý stuttgartský komentář (všechny knihy z nakl. KNA); Petr Karas – Boží slovo na každý den; Průvodce životem – Lukáš (Luxpress); Angelo Scarano – www.pastorace.cz

Bůh nás žádá, abychom jednali nezištně a neupozorňovali před ním na sebe. Žádá nás o pokoru: Kdybychom si tak mohli myslet, že ten druhý je vždy důležitější než my! Bohužel máme ve zvyku pohlížet na druhé méně lichořivě. Až příliš často hledáme na druhých mouchy. Pátráme po jejich slabostech. Bůh nás žádá, abychom pokorně hleděli na kvality a ctnosti druhých. Chce po nás, abychom se nechali okouzlit nádherným jasmem, který každý člověk vyzařuje. Budeme svatí, jestliže se dokážeme dívat na své bližní očima lásky. Pokora znamená vnímat druhé jako důležitější než my sami. Žijme pokorně. Snažme se žít na posledním místě, nederme se dopředu a modleme se k Pánu ve skrytu svého srdce. Jestli nevěříš v Boha, nabízím ti prostou, přímou modlitbu, které on určitě neodolá: Nevěřím v tebe, ale jestli existuješ, dej mi, prosím, znamení. A on ti dá znamení, jaké by sis ani neuměl představit.

Guy Gilbert – Evangelium podle lotra